

Szopka ceramiczna, MZK/ET/1271/1-17

„Czekajcie, dzieci! zaraz w stajence

Zaczną pastuszki grać na lircie,
Będą śpiewali śliczne kolędy,
By się nowina rozeszła wszędy,
By ziemia cała o tem wiedziała,
Że wielka radość świata się stała”

Artur Oppman, Szopka

Siedemnaście figur, lśniących brązowym i zielonkawym szkliwem, ustawionych w charakterystyczny, utrwalony od wieków sposób, to szopka bożonarodzeniowa autorstwa Elżbiety Klimczak, znanej i cenionej twórczyni ludowej. Szopkę można oglądać na wystawie „Święta bez choinki? Czyste kpinki”. Szukajcie pod podłazniczką i pajakami, zapraszamy!

Wątki sakralne, w tym szopki bożonarodzeniowe, były ważnym tematem w pracach Elżbiety Klimczak (1957-2025), twórczyni ludowej w dziedzinie rzeźby w glinie i garncarstwa.

Artystka działała w Obicach. Pochodziła z rodziny o artystycznych tradycjach. Już w dzieciństwie pomagała ojcu, Stefanowi Sowińskiemu, znanemu twórcy ludowemu. Tradycja garncarska w jego rodzinie sięgała trzech pokoleń. Warto zaznaczyć, że warsztat Sowińskiego znajdował się w Chałupkach- miejscu znanym z działalności ceramicznej, a pierwsza wzmianka mówiąca o garncarstwie na tym obszarze pochodzi z XVIII w.¹. Od 1998 r. w Chałupkach funkcjonuje Ośrodek Tradycji Garncarstwa.

Wracając do autorki prezentowanego obiektu, należy wspomnieć, że dziecięce doświadczenia z pracą w glinie nie ograniczały się tylko do asystowania ojcu, ale obejmowały samodzielne lepienie figurek przedstawiających zwierzęta. Wraz z doskonaleniem warsztatu poszerzał się zakres rodzajów wykonywanych obiektów, obejmując wizerunki świętych patronów, znane motywy

1 A. Fijałkowska-Mader, G. Pabian, P. Król, Ośrodek Tradycji Garncarstwa w Chałupkach (Góry Świętokrzyskie) jako obiekt geoturystyczny, *Geoturystyka/Geotourism*, 3-4 (54-55), 2018, s. 29. [\(PDF\) Ośrodek Tradycji Garncarstwa w Chałupkach \(Góry Świętokrzyskie\) jako obiekt geoturystyczny](#), dostęp: 11.12.2025)

religijne jak pieta, ostatnia wieczerza, ucieczka do Egiptu, Chrystus Frasobliwy. Omawiany krąg tematyczny obejmował jeszcze kapliczki i utensylia religijne w postaci kropielniczek. Inspiracji dostarczało życie codzienne, najbliższe otoczenie. Elżbieta Klimczak wykonywała naczynia ceramiczne i zabawki np. gwizdki. Była laureatką wielu konkursów, a prace prezentowano na wystawach w Polsce i zagranicą. Współpracowała z wieloma instytucjami kulturalnymi w tym, Muzeum Wsi Kieleckiej, wspomnianym Ośrodkiem Tradycji Garncarskich oraz z Muzeum Zabawek i Zabawy.

Elżbieta Klimczak popularyzowała tradycyjne rzemiosło poprzez prowadzenie warsztatów garncarskich, pokazując techniki lepienia w glinie i toczenia naczyń na kole.

Prezentowana szopka została wykonana w 2008 r., metodą formowania gliny, z zastosowaniem szklwienia i wypału. Składa się z 17 wolno stojących figur, wpisujących się w kanon ikonograficzny: Matki Boskiej, Dzieciątka w żłóbku, Józefa, 3 królów, pastuszka, anioła, kobiety z darami, 3 wielbłądów, 3 baranków, woła i osła.

W muzealnej kolekcji znajduje się 67 obiektów autorstwa Elżbiety Klimczak. Poza figurkami nawiązującymi do tradycji religijnych są to ptaki, postacie fantastyczne- krasnal, smok, Twardowski na kogucie, a poza tym grzechotki, gwizdki, naczynia i skarbonka.